

HIDEGKÚT NÉMET NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

Szám: HID/.....-...../2024

J E G Y Z Ó K Ö N Y V

Készült: Hidegkút Község Önkormányzata Képviselő-testületének és Hidegkút Német Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testületének 2024. december 16. napján 18.00 órai kezdettel megtartott közös közmeghallgatásról.

Az ülés helyszíne: Hidegkút, Kultúrház

Jelen voltak:

Dr. Kriszt András
Bélafi Károly Antal
Pajor Balázs Kornél
Szücs Alexandra
Zsernoviczky Péter

Hidegkút KÖ polgármester
Hidegkút KÖ alpolgármester
Hidegkút KÖ képviselő
Hidegkút KÖ képviselő
Hidegkút KÖ képviselő

Vörös Józsefné
Vászics-Mayer Adrienn
Henn Bianka

Hidegkút NNÖ elnök
Hidegkút NNÖ elnökhelyettes
Hidegkút NNÖ képviselő

Bárány Péter

jegyző

A lakosság köréből 21 fő volt jelen.

I. Napirend előtt:

Dr. Kriszt András polgármester köszöntötte a jelen levőket, és ismertette a közmeghallgatás napirendjét.

Eltfogadott napirend:

1. Beszámoló Hidegkút Német Nemzetiségi Önkormányzat 2024. évi tevékenységéről, a működési és feladatalapú támogatások felhasználásáról
Előterjesztő: Vörös Józsefné elnök
2. Beszámoló Hidegkút Község Önkormányzata 2024. évi tevékenységéről
Előterjesztő: Dr. Kriszt András polgármester
3. Aktuális ügyek, közérdeklű kérdések, javaslatok
Előterjesztő: Dr. Kriszt András polgármester

Dr. Kriszt András polgármester köszöntötte a Hidegkút Német Nemzetiségi Önkormányzat elnökét. Évek óta megszokott már, hogy a Hidegkút Német Nemzetiségi Önkormányzat is beszámol az éves tevékenységéről. Dr. Kriszt András polgármester felkérte Vörös Józsefné elnök asszonyt, hogy tartsa meg tájékoztatóját.

II. Napirendek tárgyalása

1. Beszámoló Hidegkút Német Nemzetiségi Önkormányzat 2024. évi tevékenységéről, a működési és feladatalapú támogatások felhasználásáról Előterjesztő: Vörös Józsefné elnök

Vörös Józsefné elnök köszöntötte a jelen lévőköt, és átadta a szót Henn Bianka képviselőnek.

Henn Bianka képviselő: Én is mindenkit szeretettel köszöntök a Német Nemzetiségi Önkormányzat nevében. Az éves beszámolónkat fel fogjuk tölteni Hidegkút weboldalára, és akit részletesen érdekel, az ott mindent megtalál.

Fontosnak tartjuk Hidegkúton a hitéleti hagyományok ápolását, elődeink is mélyen gyakorolták a katolikus vallást, így az előző évekhez hasonlóan idén is – szükség szerint – „felvirágoztuk” a Szűz Mária bemutatása templomunkat: Húsvétra és Karácsonyra is vásároltunk virágokat. Mindenszentek napján az elődeink által állított, az általunk felújított német feliratos kereszteknel, valamint a Kitelepítési Emlékműnél elhelyeztük az emlékezés koszorúit és mécseseket gyűjtöttunk. Tavasszal egynyári növényekkel díszítettük az emlékmű környékét, valamint anyagi támogatásunknak és az Együtt Hidegkútért Egyesület szorgos kezeinek köszönhetően a település virágládái és közterületei is színes nyári virágokkal szépülhettek meg. Az idei évben sem maradtak el az óvodának és iskolának – mint a nemzetiségi nevelés és nyelvoktatás első és igazán fontos színtereinek – nyújtott támogatásaink. A Hajnal Óvoda és Bölcsőde a támogatásunkból a német nemzetiségi arculatát fejlesztette tovább és egyben tették az óvoda külső megjelenését gyermekközelibbé azzal, hogy színes növényi motívumokat festettek az intézmény kerítésének falaira. Mindez a környezet és a külső világ, a körülöttük lévő növények megismerésére, képi megjelenítésére, az anyanyelvi és német nemzetiségi szókincs bővítésre is lehetőséget ad. A gyermekek nevelése során a képi megjelenítés nagyban hozzájárul a játékos tanuláshoz, és az óvoda a mindennapok részévé teszi a képekhez kapcsolódó kifejezések ismeretét német nyelven is.

A Padányi Katolikus Iskola Tótvázsonyi Tagiskolájában, annak alsó tagozatában is tartottak idén áprilisban ún. „Koffermärchen” előadást, mely játékos formában szintén a német nyelv tanulásában segíti a diákokat. A műsoron szereplő előadás a „Der Froschkönig, azaz A békakirály” című mesedarab volt, ami nagy tetszést aratott az alsó tanulók körében. Az előadás költségét átvállaltuk.

Továbbá finanszíroztuk az iskola egy hetedikes tanulójának részvételét a Megyei Közösség által szervezett Veszprém Megyei Német Nemzetiségi Nyelvápoló és Hagyományőrző táborban, mely július végén Városlődön, az Iglauer parkban került megrendezésre. A tábor célja: a német nyelv ápolása, a német nemzeti kisebbség hagyományainak megismertetése, hozzájárulás a magyarországi német nemzetiségi értelmiség felneveléséhez.

Az iskolához kapcsolódó „A Te Jövődért Alapítvány” a támogatásunkból egyrészt a legjobban teljesítő alsó és felső tagozatos tanulók részére német nyelvű jutalomkönyveket vásárolt, valamint két német-magyar, illetve magyar-német nyelvi szótárt. A helyi sváb kultúra és a német nyelvhez kapcsolódó szokásokkal már az iskolai tanórákba beépítve ismerkednek a gyerekek. Minél több diákot szeretnének ösztönözni a színvonalasabb teljesítményre, jutalomkönyvvel jutalmazni egész éves munkájukat. Az alapítvány a további támogatásunkból pedig a német témanap meghívott előadójának költségét fedezte.

A hidegkúti tehetséges ifjú zenészeket is mindig szívügyünk támogatni, hiszen sváb zenei repertoárjukkal ők is hozzájárulnak nemzetiségi múltunk, hagyományaink ápolásához, rendezvényeinken is mindig szívesen lépnek fel. Ebben az évben Mátyáskeresztén került megrendezésre a Landessrat által szervezett nyári harmonikatábor, ahol a fiatal harmonikások elsajátíthatták, gyakorolhatták a magyarországi németek népzenejét. Az idei évben ismét a két hidegkúti tehetséges harmonikás, a székesfehérvári Zeneművészeti szakközépiskola harmonikaszakos tanulói, Schalbert Evelin és Schmidt Zoltán részvételének költségeit vállaltuk át.

Idén is több hidegkúti rendezvényt, eseményt támogattunk. Április 20-án az időseket köszöntötték, mely esemény keretében az Orfeum Operett Musical Társulat lépett fel, hogy színes, vidám műsorukkal megalapozzák az este jó hangulatát. A 45 perces műsor tartalmazott operettet, táncdalt, repertoárjuk széles skálán mozog. A hálás közönség vastapssal köszönte meg a szereplők fellépését. A műsor bekerülési költségét mi finanszíroztuk.

A Hidegkúti Férfiak Klubja hagyomány-felelevenítő szándékkal május elsején májusfát állított a falu központjában. Ez a népszokás az utóbbi években sajnos elmaradt a településen, így nagyon örültünk, hogy újra életre kelhet, hiszen már sváb ősünk is ápolták ezt a hagyományt. Ahogyan Hidegkút történetét bemutató könyvben is olvashatjuk: „Ha ezen a napon végigmegyünk az utcán, azonnal feltűnik minden leányos ház. A megelőző éjszakán ugyanis szépen felpántlikázott, virágos gallyat tűznek ki vagy a háztetőre, vagy más feltűnő helyre. Az egész eljárás titokban, az éj leple alatt történik. Igen nagy sértés, ha valamelyik leány nem kapott ilyen májusfát. A tulajdonképpeni falu májusfát azonban a kocsma udvarán állítják fel. Ez már lényegesen díszesebb és nagyobb, sokszor 8-10 méter magas, simára faragott szálfá, tetején szalagokkal, boros és sörös üvegekkel teleaggatott lombkoronával. Azé a dicsőség, aki felmászik a fára, és lehozza az üvegeket. Elég ritkán szokott e művelet sikerülni.” A májusfa feldíszítéséhez szükséges szalagokat mi vásároltuk meg, a munka oroszlánrészét pedig meghagytuk a hidegkúti férfiak csapatának.

A június 22-én megrendezésre került falunapot azzal támogattuk, hogy a délutáni kulturális műsor részeként a 60 éves múltra visszatekintő városi Pergő-Rozmaring Táncgyűttes fellépésének és táncházának költségét finanszíroztuk. A rendezvényeinkre rendszeresen visszatérő táncosok ismét nagy sikert arattak fergeteges előadásukkal, mely után a táncoktatók, Petres Ákos és felesége, Reiter Andrea táncházra invitálta a közönséget. Kicsik és nagyok részvételével az egész színpadot betöltő kört alkottak, és a táncra csalogató sváb muzsikára gyorsan elsajátították a bemutatott lépéseket, a közönség pedig ütemes tapssal köszönte meg a lelkes részvételüket.

A településen jelenleg nem működik hagyományőrző csoport. Ez év tavaszán az Együtt Hidegkútért Egyesülettel kedvcsinálóként felhívást tettünk közzé egy olyan néptáncoktatás szervezésére, ahol óvodáskortól felnőttkorig lehet tanulni a környékbeli sváb és egyéb hagyományőrző táncokat. Nagy örömünkre novemberben meg is alakult a kb. 14 főből álló vegyes csoport. Hivatásos néptáncoktatók segítségével a tótvázsonyi sváb tánc lépéseit sajátítják el, amelyek valójában a hidegkútiival megegyezők. Célunk, hogy az oktatáson keresztül a fiatalok megismerjék és megszeressék ősünk táncait, szokásait, Hidegkúton is legyen tánccsoport, akik a falu rendezvényein szívesen szerepelnek. A táncoktatás költségeit mi vállaltuk.

Ebben az évben Mikulás alkalmából egy igazán tartalmas délutánt szervezett az Együtt Hidegkútért Egyesület. A gyerekek mézeskalácsot süthettek/díszíthettek, majd Gulyás László vándormuzsikusként „Mikulási Pikulás Móka” című vidám előadását tekinthették meg, mely kicsik és nagyok számára egyaránt remek kikapcsolódást nyújtott. Estefele a Mikulás is csengetett, nagy puttonyával megérkezett a Kultúrházba, ahol kiosztotta a gyerekeknek a finomságokat rejtő csomagokat. A Mikulás ünnepséget idén is jelentős összeggel támogattuk, hogy mindez megvalósulhasson.

Az Együtt Hidegkútért Egyesület vállalta, hogy egy új, sokkal praktikusabb mécsesekkel/lámpásokkal díszített adventi koszorút készít a falu betleheme és karácsonyfája mellé. Az alapanyagok beszerzéséhez szintén jelentős összeggel járultunk hozzá.

Idei saját eszközbeszerzéseink közé egy vetítővászon és egy keverőpult tartozik. A vetítővászonra azért van szükség, mert a falu vetítővászna már elavult, méretei sem felelnek meg például egy szélesvásznú film levetítéséhez. A keverőpulttal pedig különösebb szakmai segítség nélkül lehet összekötni a hangosításhoz szükséges eszközöket, mint például a mikrofont, a hangfalakat, stb. Fontosnak tartjuk, hogy mind a saját nemzeti rendezvényeinknek, mind például az Együtt Hidegkútért Egyesület vagy a falu kapcsolódó rendezvényeinek a minőségi technikai háttere biztosított legyen.

Arra is mindig törekszünk, hogy ha a német nemzetiséghez kapcsolódóan jelenik meg új könyv, kiadvány, akkor azt beszerezzük, ezzel is gazdagítva egyrészt a saját gyűjteményünket, másrészt a Hidegkúti Községi Könyvtár állományát. Ezek a könyvek, kiadványok minden érdeklődő számára elérhetők. Február 15-én a Tótvázsonyi Német Nemzetiségi Önkormányzat szervezésében Kanyár Erika „Sváb Golgota” című könyvének bemutatója volt Tótvázsonyban, melyen mi is részt vettünk, és a könyvből néhány példányt vásároltunk is. Az életrajzi mű azt mutatja be, hogy milyen érzelmekkel éli át és éli újra egy kisember – aki ráadásul nő – élete legtragikusabb élményét, a kitelepítést, melyet a történelem kényszerített rá.

Hidegkút Német Nemzetiségi Önkormányzata és Hidegkút Község Önkormányzata fontosnak tartja a történelmet helyben átélte, mára már idős korosztály, továbbá leszármazottai nemzetiségi identitásának megőrzését. Célul tűztük ki azt is, hogy a gyökerekkel nem rendelkező fiatalok és a faluba látogatók megismerjék a falu múltját, az ősök szokásait, a településre jellemző nemzetiségi értékeket és emellett kulturális élményekkel gazdagodjanak, kikapcsolódjanak. Érzelmileg kötődjenek a településhez, lássák meg az építészeti, szellemi értékeket, és ne csak lássák, hanem közösen ápolják és vigyázzanak is rá. Ezen célok megvalósításának fontos mérföldköve volt, hogy községünk önkormányzata néhány éve megvásárolta az egykori „Nagyhidegkút” egyetlen építéskori állapotában megmaradt lakóházát, istállóját, pajtáját, a Fő utca 56. szám alatti, helyileg védett ingatlant. Emblematikus-ízes épületegyüttes, mely magán viseli a Balaton-felvidéki népi építészet és a sváb hagyományok stílusjegyeit. A megvásárolt ingatlan lehetőséget nyújt a településen egy olyan többfunkciós tájház kialakítására, amely őrizi a betelepült ősök építkezési kultúráját, ugyanis megtalálható benne a füstös konyha, a fagerendás tisztaszoba, valamint a falu építkezési stílusára jellemző pajta. A közösségi térként és tájházként is funkcionáló épület a sváb múlt értékes kincseivel is megismertetné az érdeklődőket. Mi magunk itt tudnánk helyet biztosítani jelenleg a Faluház nemzetiségi helyiségében őrzött, valamint a régi padlásokon még megtalálható sváb gyökereinket felidéző berendezési tárgyaknak, viseleteknek, a rég elfeledett képeknek, és nem utolsósorban az akkor használatos, még meglévő háztartási és földművelési eszközöknek. A „Sváb ház” felé is sok anyagi támogatást nyújtunk, hogy mindez idővel megvalósulhasson. Az ingatlan tulajdonosa, Hidegkút Község Önkormányzata számára korábban felajánlott nagyobb összeg idén került felhasználásra – földkábel bevezetésére, új villanyóra elhelyezésére, illetve az ahhoz szükséges árokásási és tereprendezési munkálatok elkészítésére használták fel a támogatásunkat. Az ebben az évben rendelkezésükre bocsájtott anyagi támogatásunkból pedig egyrészt elkészült a ház udvarra néző, az eredetihez hű ablaka, másrészt megvásároltuk a házban található kemence, takaréktűzhely és üstház javításához és restaurálásához szükséges alapanyagokat.

Szinte már hagyománnyá vált, hogy minden évben kirándulást szervezünk a falu lakói számára, melynek buszkiöltését mi fedezzük. Szeptember 7-én a szentendreai Skanzenbe látogattunk el 53 résztvevővel. A rengeteg látnivaló miatt a csapat érkezéskor kisebb csoportokra oszlott, így mindenki az érdeklődésének megfelelő programon vehetett részt, illetve látnivalót nézhetett meg. Az állandó kiállítások mellett történelmi látványosságok sorát csodálhattuk meg, és szemünk előtt elevenedett meg az egykor ottlakók élete. Betekintést kaphattunk, hogy miként élték az emberek a mindennapjaikat a paraszti világban, és még régi praktikákat is

elsajátíthattunk. Nemcsak a gyerekek, a felnőttek is élvezték, hogy kukoricát morzsolhattak, vagy például megnézhatték, hogy hogyan működik a vízimalom. A hatalmas komplexum bejárását egy dieselhajtású kisvasút könnyítette meg, amit szintén valamennyien kipróbáltunk. Megnéztük az erdélyi városrészt, a skanzen legújabb és folyamatosan bővülő egységét, benne a székely városok jellegzetes épületeinek másolataival, melyek a legapróbb részletekig pontosak, korhűek. Színesítette a napot a „Hagyományaink vendégségben” című rendezvény is, melyre az ország minden szegletéből érkeztek a tájházak képviselői, hogy bemutassák értékőrző munkájukat, továbbá hagyományos kézimunkáikat, néptáncaikat és süteményeiket. A rengeteg látnivaló megtekintésére egy nap nem is volt elég, de így is sok élménnyel és ismerettel gazdagodva tértünk haza.

Idén egy kellemes őszi délutánon, október 11-én, péntek délután tartottuk a nemzetiségi napunkat a Kultúrházban, melynek keretében Sós Ágnes és ifj. Petróczy András a magyar svábság történetét feldolgozó, 83 perces, „Tiszta sváb” című dokumentumfilmjének vetítésére került sor. Korábban már volt szerencsénk látni ezt a filmet, amikor 2022. március 16-án a veszprémi Balaton Plaza mozijában vetítették. Már akkor eldöntöttük, hogy ha lesz rá lehetőségünk, akkor kis falunkban is szeretnénk megmutatni ezt a filmet, hiszen Hidegkút is sváb település, az itt élők, illetve elődjek is hasonló történeteket tudhatnak maguk mögött. Frissen sült pogácsával, ásványvízzel és meleg teával vártuk vendégeinket. Az eseményre fiatalok-felnőttek egyaránt ellátogattak a faluból. A filmvetítésre Sós Ágnest, a film egyik alkotóját is elhívtuk, aki nagy örömmel fogadta meghívásunkat, mi pedig nagy tisztelettel köszöntöttük őt. Ágnes bemutatása és a filmet felvezető gondolatok után elcsendesedtünk és átadtuk magunkat a „mozis élményeknek”. „Feltáratlan titkok, sérelmek, félelmek. A történelemnek része vagy, mégis, a tankönyvekből és a fejekből” hiányzik a sorsod. Ugyan miért? – a kérdés arra indít néhány huszonéves fiataalt, hogy nagyszüleik - dédszüleik múltja után kutakodni kezdjenek. Ahogyan tér és időutazásuk során az unokák felderítik a történelem számukra eddig ismeretlen tényeit, egészen pontosan a magyarországi németység történetét, egyre nyilvánvalóbbá válik számukra az elhallgatás veszélye: az, hogy a félelem félelmet, a gyűlölet gyűlöletet táplál. A fiatalok személyes életét fokozatosan átszövi az identitáskereséssel induló majd a „részükké váló” múlt.” A film dinamikája különleges, egyszer felemel, mosolyt csal az arcokra, majd visszaránt és könnyeket akaszt. A film az „utolsó órában” készült, az utolsó interjúalanyok szólaltak meg és tárták fel a múltat. A hiánypótló alkotás levetítése után „kerekasztalbeszélgetésre” került sor, melynek során Ágnes felé csak úgy „záporoztak” a kérdések, aki készségesen, nagyon szívesen válaszolt rájuk, „kulisszatitkokat” is megosztva a közönséggel. Kulcsfontosságúnak tartjuk, hogy időnként ilyen egyedi módon is közelebb hozzuk a nemzetiségi múltunkat – film formájában csak nagyon ritkán és egyben igazán rendhagyó módon eleveníthetjük fel sváb őseink mindennapjait, hagyományaikat, világháborús és elűzetési, kitelepítési megpróbáltatásait.

A környező svábok lakta települések német nemzetiségi önkormányzataival is folyamatosan kapcsolatban vagyunk, látogatjuk egymás rendezvényeit, ünnepségeit. Meghívást kaptunk Lókút Község Önkormányzatától a Bakonyi Svábok Kerekasztala idei, július 27-re szervezett rendezvényére. A közös múlt (1948 májusában Hidegkútról 23 sváb családot telepítettek Lókútra), a közös gyökerek több szálon is összekovácsolnak minket ezzel a településsel, így igyekszünk egymás nemzetiségi rendezvényein kölcsönösen részt venni. Az eseményre egy kisebb delegációval érkezünk, ahol egyrészt elkészítettük a jellegzetes hidegkúti sváb egytáltételt, a ricsát (fehér babbal, savanyú káposztával, füstölt csülökkel és lapocka pörkölttel), másrészt a meghirdetett süteményversenyre több sváb „alkotással” (mint például a pluncával – sodrófával nyújtott rétes, fűszeres káposztás töltelékkel –, mellyel a készítője harmadik helyezést ért el) is beneveztünk. Ebédidőben nyílt arra lehetőség, hogy a találkozón résztvevő „kút”-ra végződő falvak (Lókút, Hárskút, Hidegkút) megvendégeljék egymást, megkóstoljuk az adott településre jellemző népszerű sváb fogásokat. Hárskút például káposztás sztrapacskával készült, Lókút babgulyást készített friss krumplispogácsával). A rendezvény kiállításoknak is

otthont adott. Minden falu összeállíthatta a saját kis kiállítását a rendezvénysátorban. Mi „Időutazás az értékek és a hagyományok felidézésével” címmel készültünk a kiállításra – múltat felidéző leírásokkal és a jelen fotóival, kiadványaival, így prezentálva azt, hogy a múlt értékeit, hagyományait a jelenben is őrizzük, ápoljuk. A nap folyamán a gyerekek különböző kézműves foglalkozásokon vehettek részt, mint például vesszőfonás, kékfestés, csuhézés, a játszóházban pedig kipróbálhatták a régi parasztházak eszközeit. A délután élvezetes színházi előadással, zenés mesejátékkal folytatódott, mely a felnőttek számára is remek kikapcsolódást nyújtott. Ezt követően további kulturális programokra került sor: a lókúti Szent Mihály kórus bakonyi (sváb) népdalokat énekelt, a közönséget is aktívan bevonva, majd a lókúti gyerekek a nyári német táborban tanult néptáncot mutatták be, a forró délután a városlódi Pergő Rozmaring Táncegyüttes műsorával és táncházával ért véget. Nagyon örülünk, hogy az egyik kiemelt vendégként vehettünk részt ezen a rendezvényen, több település előtt, több „születben” is bemutatva Hidegkút sváb nemzetiségi kötődéseit.

Szívesen követjük nyomon az egyéb szervezetek, egyesületek rendezvényeit is, illetve elfogadjuk aktuális meghívásaikat. Egyik szívügyünk, a hidegkúti „Sváb ház” „híre” másokhoz is eljutott: Márkusné Vörös Hajnalka, a Veszprém Megyei Honismereti Egyesület elnöke és a Veszprém Megyei Levéltár főlevéltárosa meghívott minket is a Veszprém Megyei Honismereti Egyesület és a Laczkó Dezső Múzeum szervezésében április 6-án megrendezésre kerülő Tájházalás programsorozatra IX. rendezvényére, melynek házigazdái Herend és Márkó voltak. A meghívás „apropója” az volt, hogy a „tájházalás” során nagyon hasznos információkat kaphatunk arról, hogy hogyan is kell egy tájházat kialakítani, példákat láthatunk arra, hogy más településeken mindez hogyan valósul(t) meg. A herendi közösségi házban találkoztunk, mely az egykori iskola épülete, és annak egyik termében rendezte be helytörténeti gyűjteményét a herendi német nemzetiségi önkormányzat. A gyűjteményről megszületéséről, egy-egy „darab” gyűjteménybe való bekerüléséről és restaurálásáról hallgathattunk meg izgalmas történeteket. Herendnek igazán gazdag gyűjteménye van a sváb múlt kincseiből, akár több termet is meg tudnának tölteni velük, de a nemzetiségi önkormányzat terve az, hogy a közelmúltban megvásárolt korabeli ingatlant tájházzá alakítják, és abban helyezik el a gyűjteményüket. Hidegkúton is pontosan ez a célunk – a „hidegkúti tájház” tisztaszobája felmenőink életét mutathatja majd be, méltó helyet biztosítva a helytörténeti gyűjteményünknek. A leendő herendi tájházat (Hcimastube) is meglestettük, mely egyelőre még „csupasz valójában” fogadott minket, de ahogyan nekünk is Hidegkúton, úgy a herendi német nemzetiségi önkormányzatnak is az a célja, terve, hogy felújítsa, illetve visszaállítsa eredeti állapotába az egykor kocsmaként is működő ingatlant, és elhelyezze benne a helytörténeti gyűjteményét. „Kirándulásunk” egyik fő állomása pedig a 2022 őszén felavatott márkói Szent Márk Ház volt. Az udvaron álló egykori istállót modern, eddig is többféle kiállításnak otthont adó kiállítótérre alakították, ahol Kiss György elmesélte a Szent Márk Ház létrehozásának történetét, avagy milyen utat járt be ez a projekt az ötlettől a megvalósításig. Részletesen mesélt a nehézségekről, arról is, hogy milyen anyagi források álltak rendelkezésre, tanácsokat adott ahhoz, hogy hogyan érdemes pályázni. Mindeközben inspirációkat gyűjtöttünk ahhoz, hogy hogyan lehet több funkcióssá alakítani egy kis teret, mit hogyan lehet felújítani, hogyan lehet ötvözni a múltat a jelenrel. Magában a „lakóházban” Márkó polgármestere köszöntött minket, aki a ház történetéről mesélt, izgalmas időutazást tettünk, ugyanis a családjáé volt ez a ház, de a ki/betelepítések során ebbe a házba is felvidékieket költöztettek. A ház „konyhája” és „tisztaszobája” jelenleg kiállítótérként funkcionál, a hátsó részét idővel közösségi irodává alakítják. Arra is fény derült, hogy a rengeteg jó állapotban megmaradt helytörténeti kincset (berendezési tárgyak, használati eszközök) gyerekként a szomszéd házban lakó hölgy adományozta a tájháznak. Az ő nagyszüleit nem telepítették ki, ezért maradt meg a gazdag családi örökség, melyet hosszú éveken át tárolt, hogy egyszer méltó helyet találjon nekik. A találkozó során sok egyéb hasznos tanácsot is kaptunk a „tájházalásban” jártasabbaktól, és sok-sok ötletet merítve búcsúztunk „házigazdáinktól”

A 2024. június 9-ei nemzeti választásokon ismét hárman (Vörös Józsefné, Vászics-Mayer Adrienn, Henn Bianka) indultunk német nemzeti képviselőként. Idén már a harmadik ciklusunkat kezdhettük meg közösen. Köszönjük a bizalmat, a támogatást, a segítséget!

Dr. Kriszt András polgármester megköszönte Henn Bianka képviselő beszámolóját.

2. Beszámoló Hidegkút Község Önkormányzata 2024. évi tevékenységéről **Előterjesztő: Dr. Kriszt András polgármester**

Dr. Kriszt András polgármester: A mi számaink, a mi költségvetésünk, és az Önkormányzat működése nyitott könyv a honlapon, és mindenütt nyilvános, hozzáférhető. Az Önkormányzat tavaly is, és idén is olyan évet zár, hogy stabil a költségvetése. Ez köszönhető egyrészt a jegyzőség munkájának, amit minden alkalommal, mióta Péter itt van, megköszönök, mind az ő embereinek, mind neki, aki összefogja szakmailag, és emberileg azt a munkát. Nagyon sok segítséget nyújt nekünk, Hidegkútnak, és ugyanúgy Barnagnak, Vöröstónak, Tótvázsonynak is. A tavalyi év idén ugyanúgy folytatódott, mit eddig. Sikertől továbbfejlesztünk a falut, és jó pár beruházásunk valósult meg. Ebből a legnagyobb, - ami keltett ugyan indulatokat -, a fő víznyomó csere, ami elhúzódott és belecsúszott abba az éghajlatba, amit nem akartunk. Ez nem rajtunk múlt. Ez egy nagyon későn elkezdett rohammunka volt, hogy át tudják adni, és az EU felé el tudjanak számolni. Ennek a költségvetés 1/3-át kellett Hidegkútnak állni, ezt félretettük akkor, mikor az óvoda épületét eladtuk, és ezt az önrészt tulajdonképpen annak egy része biztosította.

Annak az összegnek a másik fele bele ment a Svábháznak a megvételébe. A Nemzeti Beszámolóban már hallhattuk, hogy elkezdtek apránként egyrészt az állag megővését, másrészt bizonyos részeinek az olyan szintű megújítását, hogy valamire ez a ház használható legyen. Apránként fogunk haladni. Csináltunk egy tervet erről, hogy milyen beavatkozásokat kellene elvégezni, amik nem akkora volumenű, hanem apránként, és megszerelve akár helyieknek a segítségével, helyi munkával. Majd meglátjuk, hogy mestereken keresztül, vagy saját magunk önkéntes munkával, vagy egyéb munkával mit tudunk ehhez hozzátenni.

Beruházás volt még, ami az idén elkészült, a Hosszú utca végének a rendbe tétele. Az ottlakók öröme egy kulturált, járható útfelület jött létre. Ez tulajdonképpen nem pályázati pénz, ez saját, maradék pénzeinkből van, abból tudtuk megcsinálni.

Pályázati lehetőség, ami volt, abból a felső temetőnek a kerítés építését folytattuk. Szerencsére kaptunk hozzá támogatást, így sikerült az egészet befejezni.

Ami még a költségvetésünket javítja, illetve az elkövetkezendő inkább új évek a fejlesztését, beruházásának a háttérét remélem, hogy biztosítani fogja, és az állam nem fog belenyúlni olyan módon a falvaknak vagy a városoknak a költségvetésébe, hogy amit saját erőből, és ingatlan eladásból, és egyéb módon nem adóból beszédett jövedelmek, - mert volt, hogy ahhoz hozzányúltak -, tehát a Parak utca meghosszabbításának a telkei, és a Hosszú utca végén a temető előtti három telek azok után, hogy egy 10-20-30%-al lejjebb engedték az árakat, hirtelen olyan érdeklődés lett, hogy az összes telket eladtuk. A mostani állás szerint olyanoknak, akik építkezni is fognak, és akarnak, mert elkezdték a tervezéseket, és jönnek az engedélyekért. Gondolom, és remélem, hogy családok és olyan emberek, akik itt is szeretnének élni. Ez fogja, ez teremti meg a háttérét, ezeket a pénzeket nem fogjuk a napi működésre semmiképpen sem felhasználni, hanem valamilyen céltartalékba eltenni, hogy ehhez ne lehessen hozzányúlni.

Az nehezíti dolgunkat, hogy a covid alatt elvette az állam a súlyadót a falvaktól, településektől, városoktól. Azt azóta sem kaptuk vissza, tehát az a közös kasszába folyik be. Most az iparűzési adónál hallani, hogy valahogy központosítani akarnak, amiből még lehet, hogy jól is fogunk kijönni. Itt felmerült, mivel nálunk nagyon alacsony az iparűzési adó, 1%, és 2% a maximum,

1,4% az az átlag, amit elvár vagy megcéloz az állam, hogy ennyi legyen, ez adja a településeknél maradó összeget. Én most olyat hallottam, hogy a 2% és az 1,4% közötti összeget fogják valami közös kalapba berakni, és akinél nagyon kevés, az esetleg kapni fog ebből, tehát még esetleg jól is jöhetünk ki, de ezt a részét még nem látom.

Terveink vannak, mivel az elmúlt évek eseményei teljesen megállították a pályázati lehetőséget, illetve központi pénz nincs. Kormányzati ígéretek megvannak, nagyobb volumenű beruházás, azt, amit valószínűleg csak pályázati pénzből tudnánk megvalósítani, az a temetőtől körbe a főútig kimenő köves útnak az újra rendbe tétele, és olyan útfelület létrehozása, ami hosszú távon is biztosítja a falunak a megközelíthetőségét a Hosszú utcán kívül. Ami abban az esetben is szükséges lehet, vagy lesz, hogy ha valaha eljut oda a közút, hogy a Hosszú utcának bármilyen felújítása lenne, akkor biztosítani fog kelleni bejárást.

Idén is már jó pár olyan program volt a faluban, ami megmozgatott kisebb-nagyobb közösségeket. Most rendezvény lebonyolításra írtak ki pályázatot, amit konzorciumban Tótvázsony-Vöröstó-Barnaggal Sipos Ferenc polgármester vezet, mint a legnagyobb. Mi is beletettünk egy tervezetbe, és hogyha ezt ilyen egységes program rendszerként elfogadják, akkor három évre tulajdonképpen a most tervezett, és általunk tervezett és kibővített programsorozatoknak meglenne az anyagi háttere. Ebben lehetnek sport programok, ami szintén van már a jövőre tervezve, a májusfa állítással együtt. Végleges program még nem lett kiküldve. Ezekhez pl. sportszereket, egyebeket, tehát mindenféle ilyen dolgokhoz hozzá tudnánk még jutni.

Felszerelésre került a falutábla után a radar, aminek az elhelyezésénél egy jó darabig gondolkodtunk, hogy hol lenne jó helye, és van-e haszna. Én magamon is észrevettem, és szerintem sokan önmagukon, hogy ennek igenis van haszna, és figyelmeztető ereje. Erre sem volt pályázat.

Jó pár dolgot megvettünk a saját kis pénzeinkből, amit az elmúlt 5-10 évben összespóroltunk, és minden évben forgattunk. Erre azért büszkék lehetünk. A falunknak az összképe olyan, hogy aki idejön, és ideköltözik, csak tényleg dicsérik és szerintem örülnek, hogy sikerült itt telket vegyenek.

Szücs Alexandra képviselő: Én még annyit szeretnék elmondani, mert elhangzott a sváb tájház, és a programok, hogy nagyon köszönjük mindenkinek a részvételét, aki önkéntes munkáját belerakta a svábházba. Férfiak Klubjának, és az Együtt Hidegkútért Egyesületnek, illetve a Német Nemzetiségi Önkormányzatnak is, hogy aktív résztvevője, illetve szervezője ezeknek a helyi programoknak, úgyhogy köszönjük mindenkinek a részvételét.

Dr. Kriszt András polgármester: Köszönjük szépen, és köszönöm, hogy meghallgattak.

3. Aktuális ügyek, közérdekű kérdések, javaslatok

Előterjesztő: Dr. Kriszt András polgármester

Dr. Kriszt András polgármester kérte a jelen levőket, tegyék fel kérdéseiket.

Lakossági hozzászólás: A radarból lehet-e kinyerni átlag értéket?

Dr. Kriszt András polgármester: Nem ennyire okos. Megkérdezhetjük, hogy fejleszthető-e belül valamennyire.

Csomai István: Múltkor a boltnál utolért engem egy fekete autó, lehet, hogy nem idevalósi volt. Én 40 km/h-val mentem a garázsomig. Befordultam, nem tudtam megnézni sem a rendszámát,

sem, hogy milyen típusú autó volt, úgy elment mögöttem, hogy nyikorgott a kerék. Itt kimehet egy öreg ember, kimehet egy gyerek is az útra.

Dr. Kriszt András polgármester: Ez másik utcákra is igaz. A saját útjainkra mi teszünk forgalom lassító eszközt, vagy bármit még, de a közútra nincs lehetőségünk. Ha erre van javaslat, akkor ezt majd tegyék meg, hogy akár ide tegyünk egy 40-es km-hez való lassítót. Tele rakják máshol is a lakóövezeteket bukkánóval, és kénytelenek szépen, nyugodtan közlekedni. Szerintem mi is kibírnánk a faluban, de akkor ha van rá javaslat, vagy a Képviselő-testület fog erről beszélni, mert ez továbbra is téma, csak sajnos nem a Hosszú utcán tudunk ebbe belenyúlni, hanem a buszfordulótól tovább.

Bárány Péter jegyző: Amennyiben ilyen van, és fel tudod írni a rendszámot, akkor lehet, hogy van arra lehetőség a rendőrséget megkeresve, és egy levelet írni ennek az embernek, hogy tapasztaltuk, hogy gyorsan megy, máskor legyen szíves lassabban. Egy próbát megér.

Lakossági hozzászólás: Amikor kiköltöztünk, akkor is elég gyorsan mentek a Fő utcán az autók. Én akkor kértem az Önkormányzatot, hogy egy üdülő övezet táblát rakjanak ki. Veszprémben, ahol laktunk ott kirakták, és olyan hatása volt, hogy nem mentek utána gyorsan.

Dr. Kriszt András polgármester: A Fő utcában 99%-ban helyiek közlekednek. A faluban tudja nagyon jól mindenki, hogy 40 km/h-val illene menni. Csak saját magunkat tudjuk kordában tartani. Édesanyám, ahol lakik, olyan bukkánók vannak, hogy mindenki szépen okosan közlekedik.

Lakossági hozzászólás: A játszótérnél az miért lett felszedve?

Dr. Kriszt András polgármester: Tönkrement.

Bélafi Károly Antal alpolgármester: Ezek a fekvőrendőrök megosszák a falut. Vannak, akiknek tetszik, de nagyon soknak nem.

Dr. Kriszt András polgármester: Ebben egységes a falu szerintem most már jobban. Itt egy-két ellenzője volt ennek, és nem tudtuk ezt tovább vinni. Jó kezdeményezés volt, mert a játszótérnél ez fokozottabban hatványosan igaz. Erre térjünk vissza. Úgyis saját hatáskörünk, de én azt gondolom, hogy felhatalmaz rá minket a többség, hogy ezt betartassuk.

Zsernoviczky Tibor: Meghallgattuk a Nemzetiségi Önkormányzat beszámolóját, én jónak, szépnek, gazdagnak értékelem. Sokat tettek, tesznek, és ez jó a falunknak, és mindenkinek. Itt szeretnék még kérni tőletek egy olyat, hogy ott van az a tájház. Erről megoszlik a vélemény, hogy kellett, nem kellett. A tájházat építeni kell, rendbe kell tartani nem kevés pénzből. Ha elér arra a pontra, merjetelek szólni. Nekem szóltak többen. Vannak bútorok, olyan régiek, amit szívesen adnánk, de akkor kell szólni, hogy hova vigyük, hova tegyük.

Vászics-Mayer Adrienn képviselő: Ez a cél, igen. Köszönjük szépen!

Dr. Kriszt András polgármester: Amit már elkezdtünk, az első szobának lesznek új ablakai. Az első szoba, mivel teljesen száraz, eredeti állapotában így lesz, így marad. Lesz esetleg meszelés. Ez már most téma lehet, hogy ha van valakinek olyan, amit megnézünk, vagy ő úgy érzi, hogy megőrzendő régi bútor, szerszám, étkezéshez, bármihez használatos dolog, akkor szóljon, és lesz helye. Szeretnénk is, mert üres, szívesen elfogadjuk.

Zsernoviczky Tibor: Az önkormányzat beszámolóját is meghallgattuk, lényegében kitért olyan dolgokra, ami történt, még lehet, hogy nem is mindenre. Jó volt, elfogadható. Hallottuk a hírt, hogy ön főállásban lett polgármester, és ez mivel fog járni? Jegyző úrtól kérdezném, hogy a fizetést a település állja, vagy az állam?

Dr. Kriszt András polgármester: Biztosítja a törvény, hogy egy cikluson belül az ilyen kis falvaknak a település vezetői társadalmi, vagy főállású bejelentett munkahelye legyen. Én öt éve úgy voltam bejelentve, hogy én a saját cégembe jelentettem be magam, és nem vállaltam főállású munkát pontosan azért, hogy az itteni munkámat, feladataimat el tudjam kötetlenül látni. A cégemben megszüntettem a főállású munkahelyemet, és most ide vagyok bejelentve. Az egyéb részállásaim pedig olyan menedzselhető dolgok, amik nem ütköznek az ebbe fektetett munkámmal. A finanszírozást átbeszéltük többször. A jegyző úrral nagyon sok információt össze kellett szednünk. A mostani felállás szerint a többletet finanszírozza az állam, és főleg most, amikor hivatalosan rendeztek fizetéseket a polgármesteri szférában, ami minket eddig nem érintett, úgyhogy a többletet az állam finanszírozza, és a most előzetes információink szerint a jegyzőségnek a költségvetésében benne lesz, és nem terheli a falunak a kasszáját olyan módon, hogy én máshonnan venném el a pénzt.

Bárány Péter jegyző: Elmondtam Képviselő-testületi ülésen is, mikor ez felmerült. A jegyzőkönyv nyilvános, a honlapon is fent van, ugyanazt tudom csak elmondani. Szerencsénkre van a Közös Hivatalnak két olyan települése, ami szinte egyforma, Barnag és Vöröstó. Mindegyik hasonló paraméterekkel rendelkezik. Vöröstón főállású polgármester van, Barnagon társadalmi megbízatású polgármester van. Látható, hogy a két település finanszírozása között annyival több a finanszírozása Vöröstónak, amennyivel a főállású bért ki kell fizetni. Nem nevesítetten kapjuk a normatívát az Államkincstártól, nincs az, hogy ez a polgármester bére, de látható, hogy több finanszírozást kap Vöröstó, mint amennyit Barnag, és csaknem pont annyival, mint amennyi a főállású polgármesternek az illetménye. Látni fogjuk itt is Hidegkúton, és azt gondolom, hogy az egy év múlva lévő közmeghallgatáson remélem felteszed a kérdést ugyanígy, és össze tudom hasonlítani majd a számokat, hogy remélhetőleg 99%-ban én azt gondolom biztos vagyok benne, hogy az idei normatívákban, ami a polgármesternek a tiszteletdíjával lévő beérkező normatívához képest jövőre annyival kapunk több normatívát, amellyel a főállású polgármesternek az illetményét le tudjuk fedezni. Ez látszik Vöröstón és Barnagon. Én ezt tudtam elmondani a Képviselő-testületnek is, és ők ez alapján döntöttek. Ehhez Képviselő-testületi döntés kellett, hogy társadalmi megbízatásból főállásúvá váljon a polgármester.

Zsernoviczky Tibor: Köszönöm szépen!

Lakossági hozzászólás: Szeretném megkérdezni, hogy van-e valami árok ügyben?

Dr. Kriszt András polgármester: Új Képviselő-testület van. Most szembesülnek olyan problémákkal, amiket mi már görgetünk 5-10-15 éve. Döntést nem hoztunk, de átbeszéltük ezt az egészet. Korábban is egyeztettünk, hogy itt ezt az árkot árokká tenni, vagy járdává tenni, vagy valamivé, valamilyen vízelvezetést építeni, az mostani viszonyok között, amikor igazából ott nem folyik a víz, mert a víz nagy részét áttereltük, óriás vízfolyás nincs. Ez egy nagyon rossz helyzetben lévő dolog, mert két telket érint. Az egyik teleknek ott van az a meredek fala, ha bármit is tudunk ott csinálni, azt pályázati pénzből próbálnánk megoldani. Ahhoz az első lépés az lenne, hogy ez átkerüljön az Önkormányzat tulajdonába. Ha erre van akarat, hogy ezt az önkormányzatnak eladja a tulajdonos, vagy odaajándékozza, cserébe, hogy ott bármit is csinál azzal, vagy kezd vele valamit, akkor ezt meg lehet oldani. Ennek akkor rendezési tervben meg kell jelennie. Ott két telek között egy csíkot csak úgy nem hasíthatunk ki. Annak megvannak a

jogszabályi feltételei, hogy hogyan kell telket, vagy utat, vagy árkot, vagy bármit kialakítani. Annak, ha megtaláljuk a megoldását, hogy azt mivé alakítsuk, és átkerül az Önkormányzat tulajdonába, és valaha az állam fog annyi pénzt adni nekünk, hogy egy globális, kisebb rendezési terv módosításokat végre tudunk hajtani magunk erejéből is, de már ezek is óriási költségek, akkor tudjuk ezt olyan állapotúvá hozni, hogy pénzt tudjunk rá szerezni. Ez egy hosszú folyamat. Az első lépcső az lenne, hogy mekkora csíkot vegyünk ki abból a két telekből, anélkül, hogy mind a két teleknek megmaradjon a beépíthetőségi minimum nagysága. Utána jönne az, hogy ezt melyik telekből vegyük el. Telekhatárt csak a telektulajdonosok tűzethetnek ki.

Pajor Balázs Kornél képviselő: Az a probléma jelenleg, hogy átfolyik ott a víz. Azt a részt a hölgy nem tudja semmire sem használni.

Lakossági hozzászólás: Nem, és beszakadt a fél udvarom megint kerítésestől.

Pajor Balázs Kornél képviselő: Tehát az Önkormányzattól azt várja, hogy vegye meg azt a telket, az árkot, és utána rendezze ezt a területet.

Lakossági hozzászólás: Valamit csináljon, vagy ne folyjon a víz.

Pajor Balázs Kornél képviselő: Az Önkormányzat szemszögéből csinálja azt az Önkormányzat, hogy fordítson egy telekrészre x összeget, és utána toljon bele több 5-10 millió Ft-ot, hogy az normálisan működjön.

Dr. Kriszt András polgármester: Sok mindent nem tudunk ott csinálni, de nagyon megfogtuk a vízfolyást a fenti fordítónál. Foglalkoztunk vele. Én teljesen képen vagyok, és mindenképpen, ha emberi megoldást tudunk rá, tehát ha mind a két félnek jó, akkor azt abszolút támogatom.

Pajor Balázs Kornél képviselő: Esetleg ön hozzájárulna ahhoz, hogy odaajándékozza ezt a részt az Önkormányzatnak?

Lakossági hozzászólás: Nem kell nagy rész, csak az árok rész.

Dr. Kriszt András polgármester: Az árok egy 2 méteres csíkot jelent durván, amivel lehet kezdeni, mert ha más nem, egy vályút betenni.

Lakossági hozzászólás: Már nem tudom semmire sem használni, mert be van dőlve.

Pajor Balázs Kornél képviselő: Tehát szó lehet arról, hogy odaajándékozza az Önkormányzatnak ezt a területet?

Lakossági hozzászólás: Ha megcsinálják, akkor igen.

Bárany Péter jegyző: Azt gondolom, hogy itt lesz megoldás, mert a Képviselő-testület már foglalkozik vele.

A hallgatóság előtt Nagyné Erdei Tündének meg szeretném köszönni azt a sok munkát, amit végzett a településen. Nekem is nagyon sokat segített, a honlapra bármit kértem, feltette. Képviselő-testületi ülésen beszéltük polgármester úrral, alpolgármester úrral, hogy a honlapot valakinek továbbra is kezelni kellene, és elvállaltam. Mondtam, hogy én szeretném, és szívesen rendezem a honlapot. Itt ragadnám meg az alkalmat, hogy ha bárkinek valami olyan dolog történik, amiről mondjuk a Képviselő-testület nem tud, és én sem, és a közösséget érintené,

akkor a jegyzo@totvazsony.hu-ra írjon nekem e-mailt, tegyen egy fényképet, vagy bármit, hogy én akkor azt fel tudom tenni a honlapra. Kérek arra mindenkit, hogy nézze a honlapot, mert megpróbáljuk ott, ahogy eddig is, napi információkkal ellátni, hogy a település lakosai értesüljenek azokról az eseményekről, dolgokról, ami akár mindenkit érinthet. Erre kérnék mindenkit. Még egyszer megköszönöm Tündének a munkáját. Tényleg nekem nagyon sokat segített. Már nyugdíjban volt, amikor a választások kapcsán én még megkértem őt, hogy tegyen fel dolgokat a honlapra.

Dr. Kriszt András polgármester: Megpróbáljuk a Hidegkút facebook oldalát is rendbe tenni, ami eddig valamiért nem működött. Szücs Alexandra képviselő hozta fel, de nekem is évek óta ez vágyam volt, tervem volt, de nem nagyon tudtam segítséget kapni rá, hogy a korábban Hidegkürtként elnevezett valamilyen papír alapú információs kis újságot. Nem kell nagyon színes legyen, fényes legyen, de hogy valami ilyet is létre hozzunk, mert az kézben van, és ott van mindenki előtt. Ebbe is szintén bele mehetnének kérések, kérdések, vagy hírek, képek. Nem minden hónapban, de esetleg negyed évente megjelenhetne.

További kérdés, hozzászólás nem hangzott el.

Dr. Kriszt András polgármester: Egyéb kérdés nem lévén a közmeghallgatást bezárom. Köszönöm mindenkinek, hogy itt volt. Készülődjete a Karácsonyra, és jó egészséget kívánok.

Egyéb közmeghallgatáson tárgyalandó ügy nem volt, Dr. Kriszt András polgármester megköszönte mindenkinek a részvételt, a közmeghallgatást 18.50 órakor bezárta.

k m f

Dr. Kriszt András
Hidegkút Község Önkormányzata
polgármestere

Bárány Péter
jegyző

Vörös Józsefné
Hidegkút Német Nemzetiségi Önkormányzat
elnöke